

GİRİŞ

Adli bilimlerin önemli dallarından biri olan adli diş hekimliği, adli-tıbbi konularda bilirkişilik yapan, dental verilerin adaletin yararına saklanması ve değerlendirilmesini sağlayan bir diş hekimliği dalıdır. Adli diş hekimliği uygulamaları, başta kimliklendirme amaçlı diş kayıtlarının karşılaştırılması, dişlerden yaş ve cinsiyet tahmini ve ısırık izi analizi olmak üzere pek çok alanda kullanılmaktadır.

Adli diş muayenesi canlılarda ısırık izinden bir şahsın suçlu olup olmadığını belirlenmesi ve izlerin kayıtlarla karşılaştırılmasıyla kimlik tespiti, göç, evlat edinme ve benzeri hukuki konularda küçük yaştakilerin yaşlarının tespiti için yapılır. Ölülerde ise daha fazla kimliklendirme amacıyla uygulanır.

Adli odontoloji, özellikle olası kişilerin dişle ilgili kayıtlarının bulunduğu uçak kazası gibi kitle ölümlerinde veya cinai olaylar ya da kayıplar gibi tek kişiyi ilgilendiren durumlarda yararlıdır.

Dünyada ve ülkemizde son yıllarda meydana gelen kitle felaketleri sonrasında, kurbanların kimliklendirilmesinde yaşanan sorunlar (cesetlerin tanınmaz halde olması gibi), kimlik tespiti için dişler ve diş restorasyonlarının kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Tıbbi kimlik tespitinde, dişler ve diş restorasyonlarından yararlanılabilmesi, adli diş hekimliğinin önemini ortaya koymuştur. Bu nedenle adli diş hekimleri; adli hekim, polis, patalog ve mahkemelerle ortak çalışmalıdır.

Adli diş hekimliğinin çalışma alanları Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Adli diş hekiminin çalışma alanları

Yaş tahmini
Isırık izi incelemeleri
Kitle kazalarında kimliklendirme
Adli olgularda kimliklendirme
Cinsiyet, soy ve ırk belirlenmesi
Oral kavite ve diş travma zararları
Malpraktis olguları
Çocuk istismarı olguları
Dental antropoloji

Dişler

Dişlerin çiğneme ve konuşma fonksiyonları yönünden değerlendirilmesinde; her bir diş çeşidi için puanlama yapılmıştır. Diş kayıplarında puanların toplamı 15-30 arasında ise; işlevin sürekli zayıflaması, 30'un üzerinde ise; işlevin yitilmesi olarak kabul edilecektir. Puanlama şöyle yapılacaktır:

Kanin: 4,5

Kesici: 4

Premolar: 3

1. ve 2. Molar: 3

3. Molar: 0,5

KAYNAKLAR

- Afşin H, Karadayı B, Büyük Y.** Adli Diş Hekimliğinin Adli Bilimlerdeki Rolü - Bölüm 1: Felaket Kurbanlarının Kimliklendirilmesi ve Adli Olaylarda Dişlerden Yaş Tahmini. Adli Tıp Dergisi / Journal of Forensic Medicine. 2014;28(3): 275-286.
- İşcan MY.** Age Markers in the Human Skeleton. Charles C Thomas. Publisher, Springfield, Illinois, USA, 1989.
- Krogman WM, İşcan MY.** The Human Skeleton in Forensic Medicine. Charles C Thomas. Publisher, Springfield, Illinois, USA, 1986.
- Himmelberger LK.** Dental records: what is required for identification? Dental Journal of Pennsylvania, 2002;69(2):40.
- Murray J.** Prevention of oral disease. Oxford: Oxford University Press, 1986.
- Afşin H.** Adli Diş Hekimliği. İstanbul: Adli Tıp Kurumu Yayınları-10, 1.Baskı, 2004.
- Cihangiroğlu B, Çubuk MC, Yıldız Ö, Kılıç N.** Felaket kurbanlarının kimliklendirilmesi. Adli Bilimler II, Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı Yayınları, 2011:237-320.
- Canger EM, Arslan S.** Atatürk Üniv. Diş Hek. Fak. Derg, 23 (1): 252-260, 2013.
- Aşırdizer M, Yavuz S, Zeyfeoğlu Y.** Adli Tıp Stajı Ders Notları. Celal Bayar Üniversitesi, Adli Tıp Stajı Ders Notları, Manisa 2005.
- Hancı H.** Adli Tıp ve Adli Bilimler. Seçkin Yayıncılık. 1. Baskı, Ankara, 2002.
- Güzel S, Balcı Y, Çetin G.** Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Haziran-2013.
- Karadayı B, Afşin H, Karadayı Ş, Özaslan A.** Yaş Tahmininde Diş Gelişim Atlasının Yeri ve Önemi. Adli Tıp Bülteni, 19(2):75-80, 2014.
- Salariya AS.** Age estimation by Gustafson's method and its modifications. J Indo-Pacific Acad Forensic Odontol, 1: 12-19, 2010.
- Rapor düzenlemede adli tıp kurumu ihtisas kurul ve dairelerinin istediği belge ve materyaller. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul - 2012.
- Yaşar ZF, Erol AS.** 'Diş Antropolojisi-Dental Anthropology', Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Antropoloji Dergisi. 2007;22:15-40.